

יא. עוף שנחבט על פני המים, כיון ששט מלא קומתו – דיו, אבל במים זורמים, ושט עם כיוון הזרם – המים הם שהובילוהו ועדיין החשש קיים. מלבד אם הקדים לשוט במהירות יותר משאר קסמים הצפים על פני המים.
נפל על בד מתוח הפרוס באויר – חוששים. אינו מתוח – אין חוששים. היה הבד כפול, אפילו מתוח אין חוששים, לפי שאינו מתוח יפה.
נפל על ערימת עצמים – הכל תלוי בסוג העצמים, כמפורט בגמרא. ונתנו כלל בדבר: כל הדברים המחליקים שאינם נכבשים ומתהדקים להיות כגוש קשה – אין חוששים (ובלבד שלא יהיו חדים).

דף נב

פח. א. עוף שנדבק לרף ופורח עמו ונופל על הקרקע – האם הוא נטרף בכך?
ב. מתי נעשית הבהמה טרפה בשבירת צלעות וחוליות או בעקירתן?
ג. מהו שיעור חביסת גולגולת להעשות טרפה?
ד. נקרע בשר החופה את רוב הכרס – מתי נעשה טרפה?

א. דבוק – רב אשי התיר ואמימר אסר. נחלקו שתי לשונות האם מחלוקתם אמורה בשנדבק בשתי גפיו, אבל באחת – מותר לכו"ע, או להפך, נחלקו באחת, אבל בשתים – אסור. והסיקו הלכה נדבק בשתים אסור באחת מותר.

ב. נשברו 12 צלעות, שהן רוב צלעות מ-22 צלעות גדולות שיש בהן מוח – טרפה. ובלבד שנשברו מחציין כלפי שדרה ולא בחצי שלצד החזה.

נעקרה צלע וחוליה עמה, אפילו רק חצי חוליה – טרפה (רב).
עקירת צלע ללא חוליה – לבן זכאי אינה טרפה עד שייעקרו רוב צלעות שבצד אחד, (6 צלעות). ולר' יוחנן – רק ברוב שני צדדים (12). (וסוגיין כר' יוחנן. רי"ף, שו"ת הרשב"א שצו. ולדעת שמואל, כנראה מפרש"י, אפילו צלע אחת שנעקרה מחוליתה והחוליה קיימת – טרפה. והתוס' חולקים).
עקירת חוליה – לב"ה: טרפה בעקירת חוליה אחת. לב"ש: שתי חוליות.
(בהמה שנחסרו צלעות מתחילת ברייתה – כתב בתרומת הדשן (קעז) שאינה טרפה. וע"ע שו"ת הרשב"א שצו).

ג. גולגולת שנחבסה (= נחבטה ונתמעכה) ברובה – טרפה. נסתפק ר' ירמיה אם רוב גובהה (מן העינים ולמעלה. רש"י) או צריך רוב היקפה. 'תיקו'.

ד. לדעת בני מערבא, נקרע רוב בשר החופה את רוב הכרס – טרפה. לשמואל, נסתפק רב אשי שמא אינה נטרפת בקרע ברוב הבשר אלא עד שיינטל רובו. (ולא פשטו את הספק).

דפים נב – נג

פט. באלו מיני בעלי החיים קיים דין 'דרוסה'?

דין דריסה (ללא נקב באברים הפנימיים), משתנה לפי מיני הדורס והנדרס:
 הארי – עושה 'דרוסה' בכל בעלי החיים.
 זאב – ר' יהודה אמר: אין עושה דרוסה אלא בבהמה דקה, אבל לא בבהמה גסה. לפי לשון אחת בגמרא
 לדעת רב, תנא קמא חולק וסובר שעושה 'דרוסה' אפילו בגסה, ודלא כר' בנימין בר יפת בשם ר' אלעא
 (אלעזר) שאמר לא בא ר' יהודה לחלוק אלא לפרש.
 (חיות-טרף אחרות, מזאב ולמעלה – פסק בשו"ע (נז,א) שיש להן דרוסה בדקה אבל לא בגסה. והרמ"א
 כתב לחוש לחומרא לעשות דרוסה אף בגסה).
 חתול ונמיה – במיני צאן הגדולים – אין דין דרוסה. בטלאים ובגדיים – אמרו רב ורב חסדא: 'דרוסה'.
 לפי לשון אחת, דברי רב חסדא אמורים רק כאשר יש אפשרות הצלה לנדרס, שאז מכת הדורס חמורה
 יותר, (וכן במקום שהדורס נזקק להציל עצמו לברוח), וכדעת בריבי – אבל לחכמים אין 'דרוסה'. ולפי
 לשון אחרונה (וכן משמע מסתימת דברי רב), רב חסדא אוסר בכל אופן והיא דעת חכמים, אבל לפי בריבי
 יש חילוק אם יש מצילין אם לאו, כאמור. (בעופות – משמע בגמרא שדינם כגדיים וטלאים. עתוס').
 חולדה – יש לה דרוסה בעופות ולא בגדיים וטלאים. (רב ור"ח).
 שועל – ללשון ראשונה בדברי רב כהנא, אינו עושה 'דרוסה' (אפילו בגדיים וטלאים. תוס'). ול'איכא
 דאמרי' – יש דרוסה לשועל (בגדיים וטלאים. עפ"י תוס'). וכן הלכה, ששועל יש לו דרוסה בודאי. פוסקים.
 ולדעת ראב"ן אין דרוסה לשועל. וע' או"ש שחיטה ה, יא.
 התן ('שאקאן'), אם הוא השועל שדברו בו חז"ל – ע' שו"ת דעת כהן, ז).
 נץ – עושה 'דרוסה' בעוף הדק (יונים וצפורים. רש"י במשנה), גם אם הנדרס גדול כמותו, ול'איכא דאמרי:
 אפילו גדול הימנו.
 גס (גז) – עושה 'דרוסה' בעוף הגס. (תרנגולים (גדולים) ואווזים).
 שאר עופות דורסים – יש להם 'דרוסה' כשדרסו עוף קטן מהם. ול'איכא דאמרי' – אף בשכמותם.

דף נג

- צ. א. איזוהי דריסה המטרפת?
 ב. כיצד דין ספק-דרוסה באופנים השונים?
 ג. האם יש בדיקה להכשיר את הדרוסה, וכיצד?
 ד. המסמכה מהו?
- א. אין 'דרוסה' אלא ביד (להוציא רגל) ובצפורן (להוציא שן); אין דרוסה אלא מדעת (להוציא שלא מדעת,
 כגון נפל מן הגג על הבהמה) ומחיים (אבל אם דרס, וטרם שלף צפרנו מן הנדרס חתכו את ידו ולא שלפה
 – אינה טרפה).
 אין דרוסה אלא כנגד בית החלל – להוציא היריכיים ועובי הצואר (אבל בסימנים – יש דרוסה).
- ב. נחלקו רב ושמואל האם חוששים לספק-דרוסה או אין חוששים. ופסק אמימר הלכה: חוששים. (ואפשר
 שאף רב חזר בו – לפרוש אחד שברש"י).
 ומבואר בגמרא שאסור למכרה לנכרי, שמא ימכור לישראל.
 בגמרא מפורשים שני אופנים שבהם נחלקו: א. בשידוע שנכנסה חיה דורסת לאותו מקום, והבע"ח
 משמיעים קול בעתה, ואילו הדורס אין שומעים את קולו (שאיננו ירא מהם). ב. ארי שנכנס בין השוורים
 ונמצאת צפורן בגבו של אחד מהם – האם יש לתלות בדריסה, או כיון שאין מצוי שתינתק צפרנו של